

Työvoimakustannusindeksi 2009, 1. vuosineljännes

Tehdyn työtunnin kustannus nousi tammi–maaliskuussa 4,5 prosenttia

Yksityisen sektorin työvoimakustannukset nousivat vuoden 2009 tammi–maaliskuussa 4,5 prosenttia verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan. Työvoimakustannukset ilman kertaluontoisia eriä, kuten tulospalkkioita, nousivat 6,1 prosenttia vastaavalla ajanjaksolla.

Vuodesta 2007 vuoteen 2008 työvoimakustannukset nousivat 2,9 prosenttia ja vastaavasti ilman kertaluontoisia eriä 3,4 prosenttia.

Tilastokeskus on uudistanut neljännesvuosittaista työvoimakustannusten tilastointia. Uusittu tilasto kuvaa työvoimakustannusten kehitystä entistä ajantasaisemmin, kun työvoimakustannusindeksin perusvuodeksi on muutettu vuosi 2008 (aiemmin perusvuosi oli 2003). Uudistettu tilasto perustuu vuoden 2007 alusta lähtien yli 2000 yritykseltä neljännesvuosittain kerättyyn tietoon. Uusi indeksi on ketjuindeksi, jossa painorakenne päivitetään vuosittain kerätyn aineiston perusteella. Uudistuksen johdosta uuden indeksin vuosimuutokset 2007 – 2008 poikkeavat aiemmin julkaistuja luvuista.

Koska uuden menetelmän mukaista aikasarjaa on vasta vuoden 2007 alusta saatavilla, ei indeksin tietoja ole voitu kausitasoittaa. Ns. liikkuvien arkipyhien, kuten pääsiäinen ja loppiainen, ajoittuminen vaikuttaa sekä koko vuotta että vuoden ensimmäistä, toista ja kolmatta neljännestä koskevien tietojen vertailukelpoisuuteen. Työpäiville sattuvien arkipyhien väheneminen vaikuttaa työvoimakustannusten nousuun hidastavasti sekä vuonna 2008 että vuoden 2009 ensimmäisellä neljänneksellä. Tilastokeskus julkaisee kausitasoitettut sarjat, kun havaintoja on riittävästi luotettavien tulosten laskemiseksi.

Toimialoittain laskettaessa teollisuudessa tehdyn työtunnin kustannus nousi 3,4 prosenttia tammi–maaliskuussa 2009 verrattuna edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. Nousu oli suurinta metsäteollisuudessa, 5,5 prosenttia ja hitainta metalliteollisuudessa, 2,6 prosenttia. Rakentamisessa työvoimakustannukset sen sijaan nousivat 9,5 prosenttia tammi–maaliskuussa 2009 verrattuna edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan, palvelualalla nousu oli vastaavasti 4,9 prosenttia.

Työvoimakustannusten vuosimuutos teollisuudessa, rakentamisessa, palveluissa ja toimialoilla yhteensä TOL 2008 mukaan

Koodi	Toimiala	Työvoimakustannukset, vuosimuutos	
		Työvoimakustannukset, yhteensä	Työvoimakustannukset, ilman kertaeriä
B-E	Teollisuus	3,4	6,4
F	Rakentaminen	9,5	9,7
G-N	Palvelu	4,9	5,8
B-S	Yhteensä	4,5	6,1

Sisällys

Liitetaulukot

Työvoimakustannukset, työvoimakustannusindeksi 2008=100 ensimmäiseltä neljännekseltä 2008 ensimmäiseen neljännekseen 2009.....	3
Työvoimakustannukset ilman kertaeriä, työvoimakustannusindeksi 2008=100 ensimmäiseltä neljännekseltä 2008 ensimmäiseen neljännekseen 2009.....	3
Toimiala 2008.....	4
Laatuseloste: Työvoimakustannusindeksi 2008=100.....	5

Liitetaulukot

Työvoimakustannukset, työvoimakustannusindeksi 2008=100 ensimmäiseltä neljännekseltä 2008 ensimmäiseen neljännekseen 2009

Toimialakoodi	Toimiala	Koko vuosi 2007	2008/1	2008/2	2008/3	2008/4	Koko vuosi 2008	Muutos 2008/2007	2009/1	Muutos 2009/1 / 2008/1
	Yhteensä	97,2	98,9	103,8	103,8	93,4	100,0	2,9	103,4	4,5
C	Tehdasteollisuus	97,5	100,1	102,0	106,1	91,9	100,0	2,5	103,6	3,6
F	Rakentaminen	93,6	97,7	102,9	103,3	96,1	100,0	6,9	107,0	9,5
G	Kauppa	94,12	98,7	106,3	103,3	91,7	100,0	6,3	101,4	2,7
H	Kuljetus ja varastointi	90,5	94,5	103,7	107,8	94,0	100,0	10,5	103,2	9,1
J	Informaatio ja viestintä	91,2	99,1	105,4	101,4	94,0	100,0	9,6	102,8	3,6
K	Rahoitus ja vakuutus	102,7	104,29	112,3	89,8	93,7	100,0	-2,6	104,0	-0,1
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	104,2	93,3	103,0	103,6	100,1	100,0	-4,1	106,6	14,3
N	Hallinto ja tukipalvelut	95,6	98,5	104,7	100,4	96,4	100,0	4,6	103,6	5,2
B-E	Teollisuus	97,8	100,3	101,9	105,9	91,9	100,0	2,2	103,6	3,4
G-N	Palveluajat	95,5	98,2	105,7	101,9	94,1	100,0	4,7	103,0	4,9
10,11	Elintarvikeke-teollisuus	98,3	100,4	104,9	104,7	90,1	100,0	1,7	104,5	4,0
16,17	Metsäteollisuus	97,4	97,0	105,7	106,2	91,1	100,0	2,7	102,3	5,5
19-22	Kemian teollisuus	99,6	102,0	102,4	105,4	90,2	100,0	0,4	107,1	5,0
24-30	Metalliteollisuus	98,6	101,0	99,7	107,0	92,4	100,0	1,4	103,6	2,6

Työvoimakustannukset ilman kertaeriä, työvoimakustannusindeksi 2008=100 ensimmäiseltä neljännekseltä 2008 ensimmäiseen neljännekseen 2009¹⁾

Toimialakoodi	Toimiala	Koko vuosi 2007	2008/1	2008/2	2008/3	2008/4	Koko vuosi 2008	Muutos 2008/2007	2009/1	Muutos 2009/1 / 2008/1
	Yhteensä	96,7	98,0	101,8	103,5	96,7	100,0	3,4	103,9	6,1
C	Tehdasteollisuus	96,6	97,9	101,5	105,1	95,5	100,0	3,5	104,4	6,6
F	Rakentaminen	93,4	98,0	101,8	103,0	97,2	100,0	7,1	107,5	9,7
G	Kauppa	93,6	97,9	103,4	103,8	94,9	100,0	6,9	100,2	2,4
H	Kuljetus ja varastointi	90,9	95,4	102,6	105,2	96,8	100,0	10,0	104,2	9,2
J	Informaatio ja viestintä	92,1	97,9	100,9	102,4	98,7	100,0	8,6	103,8	6,0
K	Rahoitus ja vakuutus	102,7	101,1	102,0	96,6	100,3	100,0	-2,6	105,1	3,9
M	Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta	102,9	94,0	100,6	104,9	100,5	100,0	-2,8	108,0	14,9
N	Hallinto ja tukipalvelut	97,5	98,3	104,0	99,1	98,6	100,0	2,6	103,4	5,1
B-E	Teollisuus	96,6	98,3	101,3	105,0	95,4	100,0	3,5	104,5	6,4
G-N	Palveluajat	95,4	97,6	102,4	102,5	97,5	100,0	4,8	103,2	5,8
10,11	Elintarvikeke-teollisuus	98,7	98,9	102,8	104,6	93,8	100,0	1,4	102,3	3,5
16,17	Metsäteollisuus	97,2	97,5	102,6	105,6	94,4	100,0	2,9	103,8	6,5
19-22	Kemian teollisuus	99,7	98,2	100,6	106,9	94,2	100,0	0,3	104,0	5,8
24-30	Metalliteollisuus	96,6	97,8	101,2	104,9	96,1	100,0	3,5	105,6	7,9

1) Taulukkoa korjattu 16.6.2009, punaisella merkitty luku oli aiemmin 7,19.

Toimiala 2008

Toimiala	Koodi
Kaivostoiminta	B
Teollisuus	C
Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	D
Vesihuolto, viemäri ja jätevesihuolto	E
Rakentaminen	F
Kauppa	G
Kuljetus ja varastointi	H
Majoitus- ja ravitsemistoiminta	I
Informaatio ja viestintä	J
Rahoitus- ja vakuutustoiminta	K
Kiinteistöalan toiminta	L
Ammatillinen tekninen ja tieteellinen toiminta	M
Hallinto- ja tukipalvelut	N
Julkinen hallinto ja maanpuolustus;pakollinen sosiaalivakuutus	O
Koulutus	P
Terveys- ja sosiaalipalvelut	Q
Taiteet, viihde ja virkistys	R
Muu palvelutoiminta	S

Laatuseroste: Työvoimakustannusindeksi 2008=100

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Työvoimakustannusindeksi mittaa tehdyn työtunnin keskimääräisten työvoimakustannusten neljännesvuosittaista muutosta. Tilasto kattaa lähes koko yrityssektorin. Tilaston ulkopuolelle jäävät maa-, metsä- ja kalatalous sekä julkinen sektori.

Työvoimakustannusindeksi sisältää varsinaisen työvoimakustannusindeksin lisäksi kolme sitä täydentävää indeksiä: palkkaindeksin, sosiaalikulustannusindeksin sekä työvoimakustannusindeksin ilman kertaluontoisia ja satunnaisia kustannuseriä.

Palkkaindeksi kattaa kaikki ennakonperintälain 13 §:n mukaisesti maksetut ennakonpidätyksen alaiset palkat ja palkkiot. Indeksillä kattaa siis myös luontoiseduista ja optiojärjestelmistä aiheutuvat kustannukset. Sosiaalikulustannusindeksi kattaa kaikki yrityksen lakisääteiset ja vapaaehtoiset sosiaalivakuutusmaksut. Niiden muutosta mitataan tariffien perusteella. Siten maksuajankohta tai mahdolliset maksujen palautukset eivät vaikuta sosiaalikulustannusindeksin kehitykseen.

Kertaluonteisiin ja satunnaisiin kustannuseriin luetaan kaikki ne palkkaerät, jotka eivät sisälly jokaiselta palkanmaksujaksolta maksettavaan ansioon. Näitä eriä ovat tyypillisesti mm. tulospalkkiot, lomarahat, lomakorvaus, tuntipalkkaisten muut kuin tehdyn työajan ansioon sisältyvät palvelusvuosilisät, optioista aiheutuvat kustannukset sekä aiemmilta palkanmaksujaksolta takautuvasti maksetut sopimuskorotukset.

2 Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

2.1 Työvoimakustannusindeksi on kehitetty Euroopan Unionin toimeksiannosta osana koko yhteisön kattavaa hanketta. Työvoimakustannusindeksin laadinnasta on säädetty Euroopan Parlamentin ja Neuvoston asetuksella No 450/2003 sekä siihen liittyvällä Komission toimeenpanoasetuksella No 1216/2003. Tämän asetuksen muuttamisesta sen kattamien toimialojen osalta on säädetty Komission asetuksella 224/2007.

Tilaston perustiedot on vuodesta 2007 lähtien kerätty runsaat 2000 yritystä koskevalla otoksella. Tiedustelu koskee palkatun henkilökunnan ja työtuntien määrää, palkkakustannuksia sekä sosiaalivakuutusmaksujen tariffia. Tiedustelu koskee yrityksen koko palkattua henkilökuntaa. Otoskehikko on muodostettu Tilastokeskuksen yritysrekisteristä. Kehikkoon on yleisesti valittu vähintään 30 henkilöä työllistävät yritykset. Kuitenkin pienyritysvaltaisilla toimialoilla rakentaminen (F), kauppa (G), majoitus ja ravitsemistoiminta (I), kiinteistöala (L), ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta (M) sekä hallinto- ja tukipalvelut (N) otoskehikkoon on valittu kaikki vähintään 20 henkilöä työllistävät.

3 Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

3.1 Tehdun työtunnin kustannusta mitattaessa on noudatettu EU:n säädöksen vaatimuksia. Tavoitteena on ollut, että koko otoksesta johdetun kustannusestimaatin suhteellinen keskivirhe olisi noin prosentti. Missään toimialaositteessa suhteellinen keskivirhe ei saisi nousta yli viiden prosentin.

Tiedonantajien toimittamia tietoja on editoitu ja täydennetty sekä keräämällä yrityksistä lisätietoja että regressiomallein. Kontrollit ovat koskeneet niitä vastauksia, joissa vastaajan tuntikulustannuksen muutos sijoittuu kustannusten muutoksen osalta joko ylimpään tai alimpaan desiiliin tai tietoja ei ole saatu oikeassa muodossa, kuten tehtyinä työtunteina.

4 Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

4.1. Työvoimakustannusindeksi julkaistaan Tilastokeskuksen web -sivuilla neljä kertaa vuodessa noin 70 päivää neljänneksen päättymisestä. Lisäksi indeksin tuloksia julkaistaan palkkatilastojen vuosittain ilmestyvässä kokoomajulkaisussa Palkat ja työvoimakustannukset.

Työvoimakustannusindeksin tulokset julkaistaan ennakkollisina ja uusia indeksejä voidaan tarvittaessa tarkentaa. Indeksillä tarkentuu lopulliseen muotoonsa noin puoli vuotta viitevuoden päättymisen jälkeen.

5 Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

5.1 Työvoimakustannusindeksi julkaistaan Tilastokeskuksen maksuttomilla web-sivuilla. Yksityiskohtaisempia tuloksia työvoimakustannusten muutoksista julkaistaan vuosittain palkkatilaston yhteenvedojulkaisussa. Julkaisu on tilattavissa myyntipalvelusta osoitteesta: Tilastokeskus, myyntipalvelu,

PL 4C

00022 TILASTOKESKUS

puh. (09) 1734 2011

faksi (09) 1734 2500

myynti@tilastokeskus.fi www.tilastokeskus.fi

6 Tilastojen vertailukelpoisuus

6.1 Työvoimakustannusindeksi tehdään EU:n määrittelemiä käsitteitä ja luokituksia noudattaen. EU:n asetuksessa määritellyjä käsitteitä on käytetty vuodesta 1996 lähtien. Kuitenkin sekä tilaston tuotantomenetelmän että toimialaluokituksen uudistaminen vuodesta 2009 vaikeuttavat tämän tilaston vertaamista aikaisempiin.

Työvoimakustannustilasto ja työvoimakustannusindeksi perustuvat samoihin käsitteisiin ja määritelmiin. Vuoden 2008 osalta työvoimakustannusindeksin ja työvoimakustannustilaston on koordinoitu siten, että indeksin otos muodostaa pääosan työvoimakustannustilaston otoksesta.

Tilastokeskuksen julkaisema ansiotasoindeksi mittaa säännölliseltä työajalta saadun ansion muutosta. Se perustuu lähinnä vuoden viimeistä neljänestä koskevaan palkkatilastoon. Ansiotasoindeksin ja työvoimakustannusindeksin muutos saattaa poiketa mm. työvoimakustannusindeksin kattavammasta kustannuskäsitteestä, työajan käytön muutoksista, indeksien erilaisista laskentamenetelmistä sekä satunnaisten tai kertaluontoisten kustannuserien erilaisesta kirjaamistavasta johtuen.

Eurostat julkaisee työvoimakustannusindeksiä neljännesvuosittain omalla web -sivullaan. Kansallisesta työvoimakustannusindeksistä poiketen Eurostat'in julkaisemat tiedot kattavat Suomen osalta myös kuntasektorin. Maiden väliset erot tilaston laadintamenetelmässä saattavat vaikuttaa eri maita koskevien indeksien vertailukelpoisuuteen.

7 Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

7.1 Työvoimakustannusindeksin perustietojen keruussa on käytössä kolme lomaketta: teollisuus, palveluala sekä koulutus. Ottamalla tiedustelussa huomioon alakohtaiset erot on pyritty turvaamaan tiedonantajien vastaukselliset. Tuotantoprosessiin liittyvin käsittelysäännöin on vastaavasti turvattu eri aloja koskevien tietojen vertailukelpoisuus.

Rajauksista ja luokitusten eroista johtuen tiedot eivät ole keskenään vertailukelpoisia.

8. Dokumentointi

8.1 Tilaston tuotantomenetelmä on dokumentoitu sen menetelmäselosteessa, joka ilmestyy kesällä 2009.

Suomen virallinen tilasto
Finlands officiella statistik
Official Statistics of Finland

Palkat ja työvoimakustannukset 2009

Lisätietoja

Pekka Haapala (09) 1734 3460
Vastaava tilastojohtaja:
Kari Molnar

tvkindeksi@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tilastokeskus, myyntipalvelu
PL 4C
00022 TILASTOKESKUS
puh. (09) 1734 2011
faksi (09) 1734 2500
myynti@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-3568 (pdf)